

مسئولیت اجتماعی نقد و انگ

اصغر میرفردی

یکی از ویژگی‌های جامعه دارای فرهنگ شهروندی پویا، مسئولیت‌پذیری اجتماعی همگانی شهروندان در موضوعات گوناگون جامعه است. واکنش بهنگام و سازنده به وضعیت‌های گوناگون، ویژگی ماهوی شهروند آگاه است. مسئولیت‌پذیری همگانی پیوست راستین زندگی اجتماعی با رویه خردورزانه است،

به گونه‌ای که خیر جمعی از رهگذر این مسئولیت‌پذیری و خردورزی دست‌یافتنی می‌شود. مشکلات محیط‌زیستی، آن‌هم در جامعه‌ای چون ایران که از وضعیت مناسبی در زمینه منابع زیستی، اقلیمی و تنوع زیستی برخوردار نیست، می‌تواند فرصت‌ها و منابع اندک زیستی را به نابودی زودهنگام بکشانند. در دهه‌های گذشته با وجود فعالیت نهادهای متولی محیط‌زیست و منابع طبیعی، روند تخریب محیط‌زیست و به خطر افتادن تنوع زیستی شدت گرفته و منابع طبیعی و محیط زیستی در گونه‌های مختلف آن در معرض تهدید جدی قرار گرفته‌اند. امروزه در هر جامعه‌ای که توسعه پایدار به معنای واقعی را دنبال می‌نماید، داشتن و به‌کار بستن پیوست‌ها و استانداردهای محیط‌زیستی گامی محوری در همه برنامه‌ها و فعالیت‌های توسعه‌ای است، زیرا حفظ منافع نسل‌های آینده و کیفیت زندگی نسل‌های کنونی در پرتو چنین رویکردی شدنی است. به گفتاری، «محیط‌زیست، ثروتی نیست که از گذشتگان به ارث رسیده باشد، بلکه امانت آیندگان است و باید به آنها سپرده شود.» در چنین روزگاری که حفظ پایداری محیط‌زیست اولویت نخست برنامه‌های خرد و کلان است و کشور ما نیازمند حفظ اندک منابع زیستی است؛ پروژه‌های چون پتروشیمی امیرآباد در میانکاله با ادله‌ها و رویه‌های مبهم و متعارض با شرایط پیش‌گفته، محدوده زیستی‌ای که در نوع خود کمیاب است را هدف قرار داده است. چنین پروژه‌ای با هر انگیزه و ادعایی دنبال شود، اقدامی نسنجیده و در تعارض با سیاست‌های حفظ محیط‌زیست است.

شوربختانه، برخی کارگزاران به‌ویژه کارگزاران استانی در استان مازندران، به‌جای توجه به نقد دلسوزانه کنشگران اجتماعی و کارشناسان، با رویه ناپسندی اقدام به انگزنی به منتقدین نموده و با عبارات سخیف و دور از شأن یک مسوول یا کارگزار، منتقدین را

آماج ادبیات نامناسب و توهین‌آمیز نمودند. حفظ تنوع زیستی میانکاله، حفظ رگه‌های زندگی سالم برای اجتماعات انسانی مناطق پیرامونی آن است و هرگونه اقدامی که به نابودی چنین منابعی بینجامد، خیانت به منافع نسل‌های کنونی و آینده این سرزمین است. شوربختانه، برخی به جای تقدیر از منتقدین دلسوز و ترغیب شهروندانِ دیگر برای مسوولیت‌پذیری در موضوعات مشابه، آنها را به انواع انگ‌ها متهم می‌کنند. چرا برخی به جای توجه به نقد دلسوزان، جسورانه آنها را آماج تهمت‌های ناروا قرار می‌دهند؟ طرح تاسیس پتروشیمی که با هدف ایجاد شغل ولی به گونه تک‌بعدی دنبال شود و زیان‌های جبران‌ناپذیری در بر داشته باشد، چه توجیهی دارد؟ آیا پسندیده و منطقی است که برای ایجاد شغل و «ثروت اقتصادی»، ذخیره‌گاه نایاب زیستی به نابودی کشانده شود؟ جامعه‌ای که در آن منتقد دلسوز، به جای قدرشناسی، انگ‌های ناروا دریافت کند؛ چشم‌انداز خوبی در توسعه همه‌جانبه به ویژه توسعه پایدار نخواهد داشت. مسوولیت‌پذیری اجتماعی از پیش‌زمینه‌های توسعه واقعی است، چنین ویژگی‌ای با نقد دلسوزانه در مواردی که نیاز به نقد باشد، می‌تواند خود را نشان دهد. پاسخ نقد دلسوزانه، اقناع‌سازی افکار عمومی از سوی افراد مورد نقد است و نه انگ‌زنی. انگ‌زنی توسط کسانی به‌کار گرفته می‌شود که پاسخ مناسب و مستدل برای اقناع افکار عمومی ندارند. با بها دادن به نقد، مسوولیت‌پذیری اجتماعی را برای دستیابی به توسعه پایدار واقعی تقویت نماییم.

منبع: روزنامه اعتماد 1 اردیبهشت 1401 خورشیدی